

Vrienden van het Spoorwegmuseum

Vereniging

Vrienden Dienst - digitaal

Jaargang 8, Nummer: 80

Programma

28 febr.	Langste robbotrein recordpoging
12 mrt.	Lezing SGM door Albert Koch. Zie tekst
15 t/m 17 mrt.	Modeltrein Expo OntraXS
20/21 april	Arend onder stoom
25 april t/m 1 nov.	Tentoonstelling 150 jaar Maliebaanstation
28 apr. t/m 12 mei	Spoorwegspelen
25/26 mei	Canondagen
25/26 mei	Arend onder stoom
10 juni	150ste verjaardag Maliebaanstation
15/16 juni	Arend onder stoom
20/21 juli	Arend onder stoom
17/18 augustus	Arend onder stoom
20 t/m 22 sept.	Open treinen Festijn

Het Spoorwegmuseum kijkt terug op een succesvol jaar 2023. In totaal verwelkomde het museum 495.000 bezoekers! Daarmee is 2023 het beste jaar uit de historie van het museum.

Lezing door Albert Koch over het Stadsgewestelijk Materieel (SGM)

Nieuwe datum

De op 24 januari j.l. geplande lezing van Albert Koch over het Stads Gewestelijk Materieel, de Sprinter, kon door omstandigheden niet doorgaan. Gelukkig hebben we in overleg met hem en het Spoorwegmuseum een nieuwe datum kunnen vastleggen: **dinsdag 12 maart**

De lezing vindt plaats in het museum, in de Wachtkamer 1^e Klasse, bereikbaar via de stationshal. De zaal is open 18.45 uur, aanvang 19.00 uur, einde rond 21.30 uur. Uiteraard kunt u zich weer/alsnog aanmelden voor dit ongetwijfeld boeiende verhaal van Albert. Maar u moet zich wel even **aanmelden!**

Cartoon

Cartoon van Hans Proper

Nieuwe Directie

Onze nieuwe Directie-Bestuurder van het Spoorwegmuseum is Leontien Lems. Nu al wel enige weken in functie, hebben we de mogelijkheid haar hier te introduceren.

In haar gesprekken met de staf en de vrijwilligers van het museum merkte ze op: "Wat een leuk museum zijn we - niet alleen vóór, maar ook achter de schermen! Ik ontmoet een hartelijke club mensen met een grote passie voor de collectie, het publiek en voor elkaar. Dat is iets om te koesteren. Misschien leuk om nog iets over mezelf te delen. Als buurvrouw van het museum woon ik samen met mijn zoon Berend van 15 jaar en dochter Catoo van 12 jaar op de Zonstraat. Het Spoorwegmuseum is mij dan ook zeer bekend."

Leontien Lems werkt al geruime tijd in de culturele en museale sector. Ze was laatste tijd verbonden aan de STSSchouwburg Utrecht waar ze als MT-lid verantwoordelijk was voor marketing, communicatie en verkoop. Eerder heeft ze verschillende functies bekleed bij zowel historische- als wetenschapsmuseum, waaronder die van sectormanager presentatie en educatie bij het Nederlands Openluchtmuseum.

In haar loopbaan was ze onder meer verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van educatief, tentoonstellings- en programmeringsbeleid. Leontien brengt een groot museumal en Utrechts netwerk met zich mee.

Tot de komende zomer is Leontien als adviseur nog betrokken bij de nieuwe cultuurplanperiode van de gemeente Rotterdam. Ze beoordeelt daar in het kader van een nevenfunctie met een commissie de plannen van het Rotterdamse cultuuraanbieders op het vlak van cultuureducatie en cultuurparticipatie. Naast werk en kids is ze actief binnen de Ladies' Circle Utrecht. Door, óf zelf de handen uit de mouwen te steeken, óf door activiteiten te organiseren waarbij geld wordt opgehaald, zet deze organisatie zich in voor goede doelen. De doelen zijn altijd Utrechts en vaak

voor gezinnen met kinderen die door omstandigheden minder kansen hebben.

Een liefhebber van koken (en tafelen), en het bezoeken van uiteraard veel musea, luistert ze ter ontspanning voornamelijk naar "true crime podcasts" en heeft een schaatse sneaker fetisj.

Leontien/zets zich in de medewerkers/sters te leren kennen en heeft al enkele acties op touw gezet om dit mogelijk te maken. Onder andere met informele lunches.

Zoals ze zij: "Het Spoorwegmuseum is voor mij één van de meest toegankelijke musea van Nederland. Een bijzondere historische plek die al jaren kan rekenen op een grote groep enthousiaste bezoekers van alle leeftijden. En een plek waar de oortoonstelling evenwicht wordt tussen de museumale en commerciële bezoekerservaring. Het is een eer om met medewerkers, vrijwilligers en partners de koffer vol verhalen verder uit te pakken en samen te bouwen aan een mooie toekomst." En daar heeft ze heel veel zin in!

De Vrienden wensen haar veel succes en zien uit naar een prettige samenwerking.

Wissel en het plateau

Er werd aan de kant van het Strikkershuis een wissel aangelegd. Dit zorgt ervoor dat er meer flexibiliteit is om met het materieel te rangeren. Nu is het zo dat als het materieel van spoor 410 gerangeerd moet worden (daar waar de SR1 staat), de hele rij aan het perron van het Maliebaanstation eruit moet. Daarbij moet dan gebruik gemaakt worden van de hoofd baan. Straks is het mogelijk via de kant van de Zonstraat op eigen terrein te rangeren. Dit is een enorme verbetering. Het wissel lag al klaar in Blerick, en werd onlangs afgeleverd in Utrecht.

De houten vlonder bij de SR1 is weggehaald en zal niet meer terugkomen. Het geeft de mogelijkheid om de collectie die op dat spoor staat wat verder door te schuiven waardoor er net iets meer rijtuigen onder de overkapping komen te staan.

Expositie Maliebaanstation 150 jaar

Er staat weer een mooie expositie aan te komen! Inmiddels is het definitieve ontwerp ervan klaar en zijn Evelien en Arjan (conservatoren) bezig met het schrijven van de tentoonstellings teksten. De hele tentoonstelling zal opgebouwd worden in het Maliebaanstation zelf.

Het ontwerp is van Studio Pam, die we ook al kennen van o.a. de Tienerfoto tentoonstelling. Het grafisch ontwerp is van Frankie Tsojeng, ook al een oude bekende van het museum.

Daarvoor worden drie ruimtes gebruikt: de Restauratiezaal, de Wachtkamer 1^e/2^e Klasse en de Bestelgoederengang. In de drie ruimtes wordt elk een onderdeel van het verhaal verteld. In de Restauratiezaal gaat het over de mensen die woonden en werkten op het station. De Wachtkamers 1^e/2^e Klasse gaan over de bouw en verbouw van het station en in de Bestelgoederengang worden de verschillende functies die het Maliebaanstation door de jaren heen heeft gehad, belicht.

We zullen regelmatig vertellen over de tentoonstelling, waarbij wij beginnen met de inrichting van de Restauratiezaal. Het thema is daar 'Wonen en Werken', je maakt daar kennis met personages die, de naam zegt het al, woonden of werkten in of bij het Maliebaanstation. Zo woonde de restaurateur met zijn gezin boven de restauratieruimte, de stationschef en de 'commies' bewoonden panden die ooit stonden op de plek waar nu het Strikkershuis te vinden is. In de Restauratiezaal vind je verhalen van hen, maar ook van beroepen als lampenist, ladingmeester, seinhuishouder, opzichter machinist of overwegwachter.

Nieuws uit Blerick

Ondertussen wordt in Blerick gewerkt aan loc 1302. Deze elektrische locomotief wordt weer in zijn originele blauwe kleur teruggebracht. Nou ja, origineel, de loc kwam natuurlijk oorspronkelijk in een turkooise kleurstelling uit de fabriek, net zoals z'n voorganger de 1100. Maar omdat er al een aantal locomotieven staan in deze kleur is ervoor gekozen de 1302 de kleur blauw te geven zoals hij een lange periode heeft gehad. De loc is door een professioneel bedrijf gestraald en in een coating gezet. Met zijn blauwe kleur krijgt hij uiteindelijk ook zijn sierstrippen en nummerplaten terug. Dit kunnen we doen dankzij een bijdrage van de Vrienden van het Spoorwegmuseum!

Verder valt er te vermelden dat de *Rijksmonumentale Wagenmakerij* (ons depot) een verduurzaming zal ondergaan. Eigenaar van de hallen is de Stichting BOEI, die ruim 200 monumentale panden en complexen in Nederland beheert. Het depot en werkplaats is een rijksmonument uit 1890 en deels in gebruik door het Spoorwegmuseum. Dankzij een maatkennering van de ASN Bank zullen de hallen beter verkraam gemaakt worden met ook een vermindering van de CO₂ uitstoot.

Het achterterrein

Het achterterrein van het museum is nu nog een bouwplaats. Maar het werk vordert gestaak. Ook in de (voorjaars)vakantieperiode wordt er doorgewerkt. Langzaam beginnen de contouren van het vernieuwde terrein zichtbaar te worden. Op de erfgraven wordt een nieuwe (geluidswerende) schutting geplaatst, daarvoor is begonnen aan de kant van de Bloesemstraat en wordt gewerkt in de richting van de Oudijkersdwarstraat. Aan die kant wordt de schutting aan de bewonerszijde beplant met Hedra zodat de burens tegen een mooie groene erfafscheiding aanjken.

Na de voorjaarsvakantie wordt begonnen met de beplanting en worden er twee treinstelkoppings geplaatst. De één komt uit Amersfoort, de ander staat al op het museumterrein.

Vertakkingsvoorsein

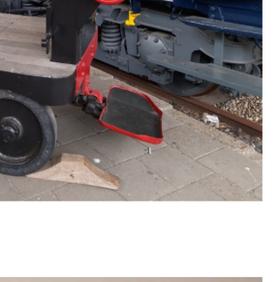

Misschien herinneren wij nog het **filmpje** van het vertakkingsvoorsein, gehaald uit het weiland van boer Cazemier.

De vrijwilligers zijn nu bezig met het opknappen van het sein. Het sein is gedemonteerd zodat het bij een extern bedrijf kan worden gestraald. Na het stralen kan geïnspecteerd worden welke onderdelen gerepareerd dan wel vervangen moeten worden.

Test Jumbotrein

Eerder lieten wij een foto zien van de *leerloc* die, tot de nieuwe locomotiefjes voor het Jumbospoor arriveren, de kindertrein gaat trekken. Nu is deze geleende locomotief getest in Leek op de baan van Nienoord gestopt. De loc is vrijdag met een speciale aanhanger opgehaald en naar Leek (in Groningen) gebracht. Er is met behulp van wagons een mooie trein gemaakt om te testen. Het testen was een succes en de locomotief heeft zich goed gehouden en reed erg fijn. De locomotief is weer teruggekomen naar Utrecht; we bewaren hem tot hij op onze nieuwe baan kan gaan rijden. We willen hiervoor Ronald Smits van de Nienoord Spoorwegen bedanken voor het transport en de mogelijkheid om de locomotief te testen! Ja, de bezoekerjes zullen nog even moeten wachten alvorens ze weer kunnen meerijden!

Voor de Rotterdammers

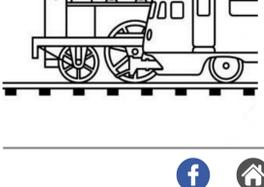

Een fanatieke groep liefhebbers werkt mee aan ons *crowdsourcing* project. Zij beschrijven foto's uit de collectie van het museum. Het is goed om af en toe een gevonden foto te laten zien. Deze keer kwam Onno 't Hardt een foto tegen uit een serie over de bouw van de Willemsspoortunnel in Rotterdam, eind tachtiger en begin negentiger jaren van de 20e eeuw. De fotograaf is in de zuidelijke toren van 'De Hef' (de brug over de Koningshaven) geklommen om goed zicht te krijgen op de voorbereidende werkzaamheden t.b.v. de Willemsspoortunnel op de zuidelijke Maasoever. Veel van die voorbereidende werkzaamheden waren noodzakelijk omdat midden in de stad werd gebouwd.

Een daarvan was de vervanging van het bestaand spoor op de zuidoever door een hulpspoor. Het bestaand spoor loopt vanaf 'De Hef' als een bruin lint naar station Rotterdam Zuid. Aan de rechterkant van het bestaand spoor is het hulpspoor in aanbouw. Weldra zal dit hulpspoor zijn verbonden met 'De Hef' en de taak van het bestaand spoor overnemen. De bouw van de tunnel op de zuidoever kan beginnen.

"Iedere Rotterdammer zal deze foto meteen herkennen. Links zien we een glimp van de Nieuwe Maas die in een boog naar de Van Brienoordbrug loopt en in de verte zien we de lichtmasten van 'De Kuip'; het voetbalstadion waar Feyenoord speelt. Groet, Onno"

Werk in Droomreizen

Vrijwilligers waren druk in de weer in Werk 2 "Droomreizen". In het reisbureau werd ledverlichting in de vitrinekasten gemonteerd. Bij de Orient Express werden de koperen ledkorpsen onder de ramen aan de perzonrijde gedemonteerd en gepolijst. Alvorens deze weer te monteren werd het onderliggende hout en zijkanalen ontdaan van poetsresten, glad geschuurd en opnieuw gelakt.

Het raadsel

De foto laat de bestuurderskant van een peronkar zien. Dit zijn kleine wagentjes met een platte laadbodem voor het interne stationsvervoer zoals post, pakjes en diverse kleinere goederen. De bestuurder staat op die plank en gebruikt zijn voeten en zijn handen (veel handels) om te rijden en te sturen. Meestal staat de bestuurder met zijn blik naar voren met de lading "achterop". Eigenlijk een "schrik-idee" waarmee de huidige Arboret beslist moeilijkheden zal hebben: kan de bestuurder zich klemblijden of nog erger kan hij zich letsel aandoen? Ze voldoen goed die karretjes, aangedreven door elektromotoren aangesloten op accu's. Menige jongen zal zich met jaloerse blikken zo'n ladingmeesters beroep op het station gewenst hebben!

Deze peronkarren staan aan het einde van het perron in de grote hal, richting watertoren.

Het raadsel van deze maand:

Waar is dit plaatje of deze prent te vinden?

De volgende editie van de VriendenDienst-digitaal zal verschijnen op maandag de 18de maart 2024.

Bidragen?

Als U ook een bijdrage wilt leveren, stuur dan Uw eventuele opmerkingen, suggesties of foto's naar:

redactie@vriendennsm.nl
editor@vriendennsm.nl

www.vriendennsm.nl
www.spoorwegmuseum.nl

Redactie & layout: Rick Meijer
 Eindredactie: Peter van Dorp
 Kopfoto: Lisa van Tilborg

Deze e-mail is verstuurd naar {{email}}.

Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier afmelden.

U kunt ook uw gegevens inzien en wijzigen.

Voor een goede ontvangst voegt u redactie@vriendennsm.nl toe aan uw adresboek.

Facebook Website Twitter Instagram